

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ДИСЦИПЛІНИ**

«МЕНЕДЖМЕНТ ІТ-ПРОДУКТІВ ТА ПОСЛУГ»

здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні

Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма

«Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі»

денної та заочної форми навчання

ЗАТВЕРДЖЕНО:
на засіданні
кафедри «Економіка,
менеджмент та комерційна
діяльність», Протокол № 1 від
28.08.2024 р.

Кропивницький 2024

Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи з дисципліни «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг»: для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі» очної та заочної форм навчання / [Укл. Горпинченко О.В.]; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. тех. ун-т. – Кропивницький, ЦНТУ, 2024, 29 с.

Рецензент: к.е.н., проф., доц. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності В'юник О.В.

Рецензент: к.е.н., доц. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності Немченко Т.А.

Укладачі:

к.е.н., доц. кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Горпинченко О.В.

Методичні рекомендації визначають загальні вимоги до тематики, структури, обсягу, оформлення й захисту курсових робіт з дисципліни «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг» спеціальності 073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі» очної та заочної форм навчання відповідно до стандартів вищої освіти України.

© Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи
з дисципліни «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг»
Укладач: Горпинченко О.В., 2024

ЗМІСТ

	стор.
Вступ	4
1. Мета та завдання виконання курсової роботи	5
2. Організаційні аспекти виконання курсової роботи	5
3. Вибір теми та рекомендована тематика курсових робіт	6
4. Структурна побудова та зміст складових частин курсової роботи	7
5. Вимоги до оформлення курсової роботи	9
6. Порядок захисту та критерії оцінювання курсових робіт	14
7. Список рекомендованої літератури	20
Додатки	23

ВСТУП

Курсова робота є завершальним етапом процесу вивчення здобувачами дисципліни «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг».

Дані методичні рекомендації призначені для здобувачів денної та заочної форми навчання для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі». У вказівках викладені мета і задачі виконання курсової роботи, організаційні аспекти її виконання, рекомендації стосовно підбору, опрацювання та викладення матеріалу, порядку оформлення курсових робіт, підготовки та представлення їх до захисту.

Основною метою методичних вказівок є розробка рекомендацій стосовно виконання курсової роботи, призначених для підтвердження високого науково-теоретичного та практично-прикладного рівня підготовки здобувачів вищої освіти та виконання ними якісної курсової роботи.

Тематика курсових робіт включає сучасні актуальні питання менеджменту ІТ-продуктів та послуг. Тому якісне виконання курсової роботи може стати основою для подальшого поглибленого дослідження теми при написанні кваліфікаційної роботи.

Курсова робота є самостійно виконаним звітом здобувача вищої освіти про результати дослідження обраної теми за матеріалами конкретного підприємства, установи, організації.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота передбачає самостійне виконання здобувачем вищої освіти дослідження актуальних питань менеджменту ІТ-продуктів і послуг відповідно до індивідуального завдання, затвердженого керівником.

Метою виконання курсової роботи є закріплення базових знань та навичок менеджменту ІТ-продуктів і послуг конкретного господарюючого суб'єкта, узагальнення та комплексний аналіз зібраного фактичного матеріалу, розробка рекомендацій та пропозицій.

Основними завданнями виконання курсової роботи є:

- узагальнення теоретичних знань, отриманих під час вивчення дисципліни «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг», на основі опрацювання літературних джерел (підручників, навчальних посібників, монографій, публікацій у періодичних виданнях, Інтернет-ресурсів тощо);
- ознайомлення здобувачів вищої освіти з різноманітними аспектами менеджменту ІТ-продуктів та послуг, набуття навичок критичного осмислення та аналізу зібраного фактичного матеріалу з використанням сучасних економіко-математичних методів та моделей;
- формування вміння узагальнення отриманих результатів аналізу та обґрунтування на цій основі пропозицій та рекомендацій, визначення їх економічної ефективності.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи здійснюється здобувачем вищої освіти у строки, визначені індивідуальним завданням та затверджені керівником, у такій послідовності:

- вибір теми курсової роботи;
- складання плану роботи та затвердження його керівником;
- опрацювання літературних джерел за обраною темою дослідження;
- збір фактичних даних на базі конкретного підприємства;
- виконання курсової роботи та її оформлення відповідно до встановлених вимог;
- доопрацювання курсової роботи згідно з рекомендаціями та зауваженнями наукового керівника;
- представлення остаточного варіанту курсової роботи та підготовка до її захисту;
- захист курсової роботи.

Курсову роботу виконують на підставі опрацювання літературних джерел та фактичного матеріалу конкретного підприємства.

Фактичні дані здобувач вищої освіти збирає самостійно на обраному підприємстві.

Загальний контроль та консультативну допомогу при виконанні курсової роботи здійснює керівник від кафедри.

Відповідальність за ступінь розкриття теми, обґрунтованість проведеного аналізу, розроблених рекомендацій та пропозицій, дотримання встановлених строків виконання етапів курсової роботи покладається на здобувача.

Керівник роботи від кафедри здійснює допомогу у виборі та формулюванні теми курсової роботи, видає завдання на виконання курсової роботи, погоджує план-графік її виконання та проводить загальний контроль процесу виконання роботи, надає необхідні консультації та поради.

3. ВИБІР ТЕМИ ТА РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Вибір теми є першим етапом виконання курсової роботи. Тема курсової роботи обирається здобувачем вищої освіти самостійно з урахуванням рекомендацій наукового керівника, а також специфіки та можливостей підприємства (практичної бази)¹.

За погодженням керівника роботи здобувач вищої освіти може запропонувати власну тему, яка не включена в запропонований перелік, а також частково змінити назву теми, обґрунтувавши її актуальність та можливість якісного виконання.

Тема курсової роботи має бути актуальною, відповідати сучасним тенденціям менеджменту ІТ-продуктів та послуг.

Під час вибору теми курсової роботи необхідно враховувати ступінь її теоретично-прикладного вивчення у наукових джерелах, можливість збору на обраному підприємстві потрібних фактичних даних, практичне значення отриманих результатів та пропозицій для удосконалення конкретної сфери діяльності підприємства.

Орієнтовна тематика курсових робіт включає такі теми:

1. Стратегії управління життєвим циклом ІТ-продукту
2. Управління вимогами в розробці ІТ-продуктів
3. Оцінка ризиків в управлінні ІТ-проектами
4. Стратегії позиціонування ІТ-продуктів на глобальному ринку
5. Управління командами розробників у віддалених умовах
6. Управління бюджетом та ресурсами в ІТ-проектах
7. Порівняння традиційних і сучасних методологій управління ІТ-продуктами
8. Вплив UX/UI на успішність ІТ-продукту
9. Стратегії розвитку та підтримки ІТ-сервісів
10. Управління якістю в ІТ-проектах

¹ Виконання курсових робіт за однаковою темою та за матеріалами одного й того ж підприємства (виробничої бази) одночасно декількома здобувачами вищої освіти групи не допускається.

11. Управління контрактами та постачальниками в ІТ
12. Використання аналітики даних для покращення ІТ послуг
13. Етапи впровадження цифрових продуктів у бізнес-процеси
14. Маркетинг ІТ-продуктів: особливості та стратегії
15. Стратегічне планування в розробці програмного забезпечення
16. Стратегії розвитку мобільних додатків як ІТ-продуктів
17. Управління операціями та підтримкою ІТ-продуктів
18. Використання хмарних технологій в ІТ-продуктах та послугах
19. Етика та відповідальність в управлінні ІТ-продуктами
20. Розробка стратегії лояльності клієнтів для ІТ-сервісу
21. Стратегії виходу ІТ-продуктів на міжнародні ринки
22. Вплив штучного інтелекту на управління ІТ-продуктами
23. Кібербезпека в управлінні ІТ-продуктами та послугами
24. Роль клієнтського сервісу в успішності ІТ-продуктів
25. Моделі ціноутворення для ІТ-сервісів та продуктів
26. Управління змішаними командами (онлайн та офлайн) в ІТ-проектах
27. Інновації в розробці ІТ-продуктів: тренди та перспективи
28. Впровадження автоматизації в управлінні ІТ-сервісами
29. Роль CRM-систем в управлінні ІТ-продуктами
30. Оцінка ефективності ІТ-продуктів: показники та метрики
31. Управління підтримкою та оновленням ІТ-продуктів

4. СТРУКТУРНА ПОБУДОВА ТА ЗМІСТ СКЛАДОВИХ ЧАСТИН КУРСОВОЇ РОБОТИ

Структура курсової роботи включає наведені нижче послідовно розміщені складові:

- титульна сторінка (Додаток А);
- завдання на виконання курсової роботи (Додаток Б);
- зміст (Додаток В);
- вступ;
- основна частина роботи (перший-третій розділи із відповідними підрозділами);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

Структура курсової роботи повинна послідовно розкривати мету та завдання дослідження. Назви розділів та підрозділів повинні бути чітко сформульованими та короткими. Допомогу у складанні змісту курсової роботи надає керівник.

Загальний обсяг роботи (без урахування списку використаних джерел та додатків) не повинен перевищувати 30 ($\pm 10\%$) сторінок.

Приклади оформлення титульного аркуша, завдання на курсову роботу та змісту роботи наведені у Додатках А-В.

У **вступі** розкривається сутність обраної теми та вихідні дані для її розробки в такій послідовності:

- обґрунтовується актуальність, теоретичне та практичне значення теми;
- оцінюється ступінь вивчення даної теми у літературних джерелах та коротко окреслюються питання, які потребують вирішення;
- формулюється мета роботи та перелік завдань (не більше 3-5), які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети роботи;
- визначаються об'єкт та предмет дослідження;
- наводиться перелік загальних та спеціальних методів дослідження та зазначається, які саме питання досліджувались кожним методом;
- вказується загальна структура роботи, її обсяг.

Загальний обсяг вступу – 1-2 сторінки.

Основна частина роботи містить теоретико-методологічну та практичну складові.

Висновки та рекомендації повинні базуватися на фактичних матеріалах суб'єкта господарювання, обраного для дослідження.

У **першому розділі** основної частини курсової роботи розкриваються теоретичні аспекти обраної теми з менеджменту ІТ-продуктів і послуг, здійснюється критичний огляд літературних джерел.

При роботі над першим розділом необхідно приділити увагу наступним моментам:

- узагальнення та оцінка наявних підходів до визначення сутності, основних характеристик базових категорій менеджменту ІТ-продуктів і послуг, а також основних чинників і факторів впливу на них у сучасних умовах (згідно з темою роботи);
- описання методики (методів, прийомів, способів) обчислення та визначення основних показників, які характеризують стан та тенденції розвитку відповідного явища чи процесу менеджменту ІТ-продуктів і послуг відносно обраної теми;
- особливості впровадження нових ІТ-продуктів і послуг (за обраною темою).

Другий розділ розкриває практичні аспекти дослідження згідно з темою курсової роботи. У ньому наводиться організаційно-економічна характеристика суб'єкта господарювання, детально описується процес менеджменту ІТ-продуктів і послуг (за матеріалами конкретного підприємства):

1. Здійснюється загальна оцінка підприємства: форми власності та господарювання, основних видів діяльності, організаційної та виробничої структури; прав та обов'язків працівників відповідних структурних підрозділів, мережі постачання та збуту на підприємстві тощо (**підрозділ 2.1**).
2. Вивчаються загальні тенденції фінансово-господарської діяльності

підприємства за останні три роки: (**підрозділ 2.2**).

3. Проводиться аналіз стан управління ІТ-продуктами на підприємстві: процеси, підходи, технології (**підрозділ 2.3**).

4. Визначається ефективності менеджменту ІТ-продуктів і послуг згідно з темою дослідження (**підрозділ 2.4**).

У **третьому розділі** здобувач пропонує напрями удосконалення менеджменту ІТ-продуктів і послуг, мінімізації впливу негативних факторів, розробляє пропозиції по використанню кращого досвіду, пропонує заходи щодо поліпшення процесу управління на підприємстві.

Кожен розділ курсової роботи повинен закінчуватися стислим висновком (не більше одного абзацу).

Висновки повинні бути чіткими, змістовними та стисло відображати основні результати, отримані в процесі дослідження. Загальний обсяг висновків має становити 2-3 сторінки.

Список використаних джерел повинен нараховувати не менше 20 найменувань.

До списку використаних джерел мають обов'язково входити матеріали публікацій у періодичних наукових виданнях (статті, тези конференцій, доповідей, виступів) за останні 5 років.

При написанні роботи по тексту обов'язково повинні здійснюватися посилання на використані джерела та додатки (додатки подаються в кінці роботи, а загальні вимоги щодо їх оформлення зазначені у відповідному розділі даних методичних рекомендацій).

До складу додатків включають якісно виконані ксерокопії:

- Статуту чи іншого документу, у якому вказується мета, предмет та види діяльності підприємства;
- форми №1-ПВ (річна) «Звіт з праці» – за три останні роки (статистична звітність);
- форми №1 «Баланс» на 01.01 – за три останні роки (фінансова звітність);
- форми №2 «Звіт про фінансові результати» – за три останні роки (фінансова звітність);
- форми №11-ОЗ (річна) «Звіт про наявність та рух основних засобів, амортизацію (знос)» – за три останні роки;
- документів залежно від теми дослідження.

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути представлена у вигляді комп'ютерного набору на одній сторінці аркуша білого паперу формату А4 через півтора міжрядкових інтервали з використанням текстового редактора Word, розмір шрифту – 14.

Текст роботи друкують, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами симетрично до тексту (не жирним). Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять. Заголовок розділу друкують з нового рядка.

Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Підрозділ нумерують у межах розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу). Заголовок підрозділу розміщують у тому ж рядку та виділяють напівжирним шрифтом.

Відстань між заголовком та текстом повинна становити одну вільну строку.

Наприклад:

7	<p>РОЗДІЛ 1</p> <p>ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ІТ-ПРОДУКТІВ ТА ПОСЛУГ</p> <p>1.1. Поняття та особливості ІТ-продуктів і послуг</p> <p>У сучасних умовах маркетинг ІТ-продуктів</p>
---	---

Кожна структурна частина курсової роботи (крім підрозділів) починається з нової сторінки.

Додатки, список використаних джерел, а також таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки, не входять до загального обсягу курсової роботи, проте підлягають нумерації.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, таблиць, рисунків, формул зазначають арабськими цифрами без знака №.

Нумерація сторінок тексту роботи починається з титульного аркуша, номер на якому не ставлять. Виставлення номера сторінки у правому верхньому куті починають з другої сторінки вступу, включаючи в обсяг роботи всі попередні сторінки.

Ілюстрації (схеми, графіки, діаграми) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Таблицю або ілюстрацію, розміри яких більше формату А4, розміщують після згадування в тексті у додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рисунок» і нумерують послідовно у межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: «Рисунок 1.3» (третій рисунок першого

розділу). Номер ілюстрації, її назву та умовні позначення розміщують послідовно під ілюстрацією по центру, *наприклад*: Рисунок 1.3 – Назва рисунку.

Без відступу та без абзацу під підписом рисунку вказується його джерело. Сама фраза *Джерело*: пишеться - 10 шрифтом курсивом.

Кожна ілюстрація повинна відповідати тексту, а текст – ілюстрації. У тому місці роботи, де необхідно вказати на ілюстрацію, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках «(рис. 1.3)», або звороту типу «...як видно з рисунку 1.3».

Наприклад:

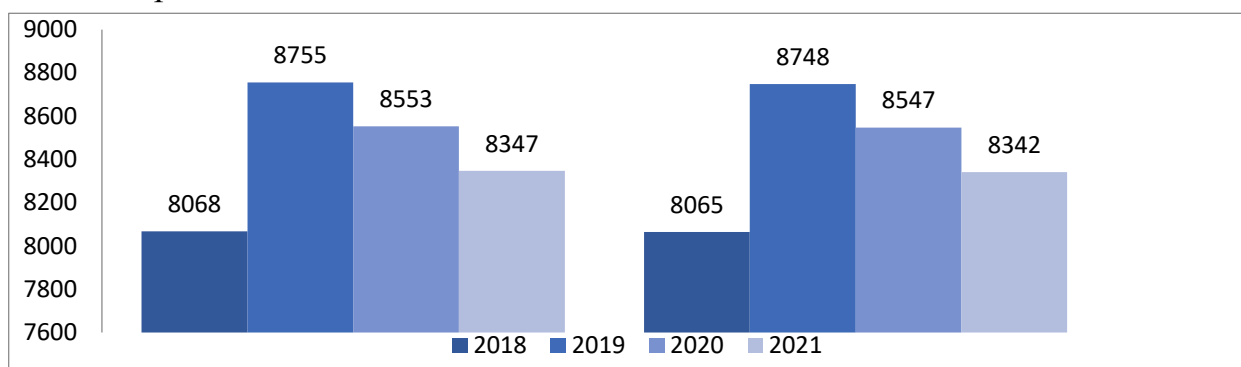

Рисунок 1.6 – Динаміка продажів ІТ-продуктів ТОВ «Марвил»

Джерело: складено за матеріалами [2;10]

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць.

Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті звіту.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 1.1 – перша таблиця першого розділу. Таблиця може мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і вміщують над таблицею з абзацу. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш (сторінку) слово «Таблиця» і її номер та назву вказують один раз з абзацу над першою частиною таблиці, над іншими частинами пишуть з абзацу слова «Продовження таблиці» і вказують номер таблиці, наприклад: «Продовження таблиці 1.1».

Наприклад:

Таблиця 1.1 – Кількість діючих суб'єктів господарювання в Кіровоградській області з розподілом за кількістю залучених ІТ-застосунків

Показник	2022	2023	2024
1	2	3	4
Мікропідприємства (суб'єкти підприємництва з кількістю зайнятих працівників до 9 осіб, одиниць)	6742	7326	7165
Малі підприємства (суб'єкти підприємництва з кількістю зайнятих працівників від 10 до 49 осіб, одиниць)	7720	8329	8146

Продовження таблиці 1.1

Середні підприємства (суб'єкти підприємництва з кількістю зайнятих працівників від 50 до 249 осіб, одиниць)	345	419	401
Великі підприємства (суб'єкти підприємництва з кількістю зайнятих працівників 250 осіб і більше, одиниць)	3	7	6
Всі підприємства	8068	8755	8553
МСП	8065	8748	8547

Джерело: складено за матеріалами [2;10]

Без відступу та без абзацу під таблицею вказується її джерело.

Сама фраза *Джерело:* пишеться - 10 шрифтом курсивом.

Формули в курсовій роботі нумерують у межах розділу. При комп'ютерному наборі курсової роботи оформлення всіх формул здійснюють за допомогою редактора формул «Microsoft Equation 3.0». Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули у розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля аркуша на рівні формули у круглих дужках.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів необхідно подавати безпосередньо під формулою в тій послідовності, у якій вони дані у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший ряд пояснення починають із слова «де» без двокрапки. *Наприклад*, третя формула першого розділу матиме вигляд:

$$k_{nn} = ВП_{\phi} / B_{nn}, \quad (1.3)$$

де $ВП_{\phi}$ – фактичний випуск продукції, передбаченої проектом, од.;

B_{nn} – величина проектної потужності, од.

При наведенні списків по тексту допускається використання переліків.

Перед переліком ставлять двокрапку.

Якщо подають перелік одного рівня підпорядкованості, на який немає в звіті посилань, то перед кожним із переліків ставлять знак «тире».

Якщо у звіті є посилання на переліки, підпорядкованість у переліку позначають малими літерами української абетки, далі – арабськими цифрами, далі – через знаки «тире». Відступ кожного наступного рівня деталізації 1,25 см

Літери г, є, з, і, ї, й, о, ч та ь не використовуються.

Наприклад:

- а) форма і розмір клітин;
- б) живий склад клітин:
 - 1) частини клітин:
 - ядро;
 - цитоплазма;
 - 2) неживі включення протопластів;
- в) утворення тканини”.

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом 1,25 відносно місця розташування переліків першого рівня. Між переходами на рівень нижче ставиться двокрапка.

Правила цитування. Для критичного аналізу або підтвердження власних аргументів роблять посиланням на авторитетне джерело. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення наведеного витягу може спотворити зміст, закладений автором.

Загальні вимоги до цитування:

– текст цитати починається і закінчується лапками і наводиться в граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання;

– цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, в кінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

– кожна цитата супроводжується посиланням на джерело;

– при непрямому цитуванні (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути максимально точним у викладі думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і робити відповідні посилання на джерело.

Посилання в тексті курсової роботи на джерела роблять згідно з їх переліком у квадратних дужках, наприклад, «... у працях [1-7]», «... [7, с.98]». Допускається наводити посилання у виносках, при цьому його оформлення має відповідати бібліографічному опису за переліком посилань із зазначенням номера.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку і розміщується після висновків. Він складається відповідності до ДСТУ

8302:2015. «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40) (див. додаток Г).

Для полегшення процедури оформлення наукових джерел відповідно до вимог можна використовувати спеціалізовані Інтернет портали.

Одразу після списку використаних джерел обов'язково розміщуються додатки. Це допоміжні або додаткові матеріали, які доповнюють текст основної частини курсової роботи, проте необхідні для повноти її сприйняття. Додатки можуть виступати у формі таблиць, ілюстрацій, графіків, вірців документів, мап, анкет опитування, статистичних даних тощо. До додатків не можна включати бібліографічний список використаних джерел, допоміжні покажчики всіх видів, довідкові коментарі та примітки, які не є додатками до курсової роботи.

На чистому аркуші друкують великими літерами слово «ДОДАТКИ». Їх розміщення здійснюється у порядку появи посилань по тексту роботи. Кожен додаток повинен починатися з нової сторінки. Він повинен мати заголовок. Над заголовком у правому куті рядка малими літерами з першої великої друкується (пишеться) слово «Додаток ___», проставляється велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток А».

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Курсова робота має бути стилістично та граматично правильно оформлена. Стил ь викладання має бути науковим - строгим, стриманим, без вияву емоцій, чітким, без орфографічних і синтаксичних помилок.

При побудові речень бажано використання дієслів, що стоять у невизначено-особистій формі, наприклад: «Вважається доцільним запропонувати ...», а не «Я пропоную ...».

При викладенні матеріалу слід користуватися загальновизнаною управлінською термінологією, звертаючи увагу на точність її застосування та чіткість формулювань. Скорочення слів у тексті курсової роботи та ілюстраціях до неї, крім загальновизнаних абревіатур, не допускається.

Матеріал у курсовій роботі має бути викладений у логічній послідовності. Не допускається перехід до розглядання іншого питання, доки висвітлення попереднього не завершено.

Остаточна оформлена курсова робота підписується здобувачем на титульному аркуші та у зброшурованому виді у встановлений термін здається на кафедру економіки, менеджменту та комерційної діяльності для рецензування та прийняття науковим керівником рішення щодо можливості допуску роботи до захисту.

6. ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Порядок допуску здобувача до захисту курсової роботи

Керівник супроводжує здобувача під час виконання курсової роботи,

ознайомлюється з варіантами курсової роботи на всіх етапах виконання: робить зауваження, рекомендації щодо її структури, послідовності висвітлення окремих питань, методики розрахунків, повноти розкриття теми тощо.

При ознайомленні з рукописом керівник перевіряє точність виконаних розрахунків, правильність вибраних і застосованих методик, об'єктивність висновків та пропозицій. Однак за об'єктивність вихідних даних і правильність усіх розрахунків відповідальність покладається на автора курсової роботи.

На завершальному етапі виконання курсової роботи здобувач зобов'язаний представити керівникові для оцінювання чорновий варіант роботи, в якому враховано всі попередні рекомендації керівника.

Якщо зміст поданого рукопису не відповідає темі роботи, він повертається на доопрацювання або повторне виконання. При цьому керівник повинен вказати на конкретні недоліки рукопису, рекомендувати літературні джерела, які необхідно додатково залучити для правильного і повного висвітлення змісту досліджуваного явища. При часткових зауваженнях рукопис не переписується, а виконуються доповнення, виправлення або ж переробляються окремі сторінки, розділи, розрахунки, рисунки і т. ін.

При перевірці остаточного варіанту рукопису курсової роботи керівник робить зауваження редакційного характеру, контролюючи грамотність написання роботи, правильність оформлення таблиць, графіків, схем, рисунків, діаграм, списку використаної літератури тощо, згідно визначених вимог.

Завершена і відповідним чином оформлена курсова робота, підписана здобувачем подається керівнику, який вирішує питання про допуск здобувача до захисту.

Процедура захисту курсової роботи

Захист курсової роботи - це чудова можливість продемонструвати свої знання та вміння. Дотримуючись цих методичних вказівок, здобувач вищої освіти добре підготується та впевнено виступатиме перед аудиторією.

Процедура захисту курсової роботи на кафедрі економіки, менеджменту та комерційної діяльності відбувається наступним чином:

1. Запис на захист:

Першим кроком є запис на захист курсової роботи. Формується попередній графік із черговістю виступів здобувачів за погодженням із викладачем та комісією.

2. Підготовка презентації:

Перед захистом потрібно підготувати презентацію. Презентація повинна відображати основні пункти курсової роботи з «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг», такі як мета, методологія, результати та висновки. Важливо вміти лаконічно та зрозуміло пояснити основні аспекти роботи.

3. Захист перед комісією:

Зазвичай захист відбувається перед комісією, яка складається з викладачів кафедри «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність». Здобувач презентує свою курсову роботу перед комісією та відповідає на запитання викладачів. Зазвичай цей процес включає такі етапи:

3.1. Вступна частина:

Здобувач розпочинає з короткого вступу, де говорить про мету та актуальність обраної теми курсової роботи.

3.2. Виклад основного матеріалу:

Потім здобувач переходить до основної частини, де по черзі розглядає теоретичний аспект, методологію дослідження та отримані результати. Важливо дотримуватися логічної послідовності та викладати матеріал чітко та структуровано.

3.3. Відповіді на запитання:

Після презентації здобувача, члени комісії можуть ставити питання по темі дослідження. Важливо слухати уважно та намагатися надати відповіді, засновані на дослідженні та знаннях.

4. Оцінювання:

Після захисту, комісія оцінює якість роботи та виступ під час захисту здобувача. Зазвичай оцінка включає такі аспекти, як зміст роботи, якість презентації, відповіді на запитання та загальне враження від захисту.

5. Оголошення результатів:

Після завершення захисту, оголошується оцінка та надаються коментарі щодо роботи та виступу доповідача.

Процедура оцінювання курсової роботи

Після обговорення підсумків захисту курсової роботи виноситься рішення щодо її оцінки. Підсумкова оцінка формується на основі відзиву керівника курсової роботи, доповіді здобувача, якості ілюстративного матеріалу і його відповідей на поставлені запитання.

У процесі визначення оцінки враховується низка важливих показників якості курсової роботи, а саме:

змістовні аспекти роботи:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта і адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення досліджень;
- розвиненість мови викладення роботи та її загальне оформлення.

якість захисту роботи:

- уміння стисло, послідовно і чітко викладати сутність та результати дослідження;
- здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- загальний рівень підготовки здобувача.

Таблиця 6.1 - Система оцінювання знань здобувачів за кредитно-модульною системою з курсової роботи

Модуль 1	Модуль 2	Сума
<i>Підготовка курсової роботи (бали визначає керівник курсової роботи)</i>	<i>Захист курсової роботи (бали визначають члени комісії)</i>	100
50	50	
Модуль 1		
Вид	Максимальна кількість балів	
Відповідність змісту курсової роботи обраній темі, повнота та глибина розкриття поставлених питань	20	
Відповідність структури курсової роботи встановленим вимогам	10	
Додержання вимог щодо оформлення курсової роботи	10	
Наявність додатків, що характеризують виконувану роботу	10	
Усього за модулем 1	50	
Модуль 2		
Вид	Максимальна кількість балів	
Повнота та якість ілюстративного матеріалу та розкриття змісту роботи у доповіді	5	
Повнота розкриття змісту роботи у доповіді та її якість	5	
Ступінь володіння матеріалом роботи в процесі її обговорення й чіткість відповідей на задані питання	40	
Усього за модулем 2	50	

Оцінка курсової роботи при її захисті на засіданні комісії здійснюється за 100-бальною шкалою з наступною трансформацією у п'ятибальну шкалу за наступними критеріями, які можуть бути деталізовані залежно від додаткових критеріїв та рівнів оцінювання:

1. Повнота та якість розкриття змісту роботи у доповіді (до 10 балів).
2. Якість ілюстративного матеріалу (до 10 балів).
3. Ступінь володіння матеріалом роботи в процесі її обговорення й чіткість відповідей на задані питання (до 30 балів).
4. Думка, висловлена щодо роботи здобувача керівником («відмінно» - 30 балів, «добре» - 25 балів, «задовільно» - 20 балів).

Остаточна кількість балів визначається шляхом сумування всіх балів, проставлених кожним членом комісії, та діленням на кількість членів комісії. Оцінка курсової роботи в балах трансформується в національну шкалу оцінювання за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Виставлення балів під час захисту курсової роботи здійснюється у відповідності до представленої схеми у табл. 6.2.

Таблиця 6.2 - Приклад матриці оцінювання курсової роботи

Критерій 100%	Вищий стандарт (100%)	Відповідає стандартам (66%)	Наближення до стандартів (33*%)	Нижче стандартів (0%)
Повнота та якість розкриття змісту роботи у доповіді	Доповідь у повній мірі розкриває зміст роботи, дає чітке та зрозуміле висловлювання позиції автора щодо теми.	Доповідь відповідає змісту роботи, є чітке розуміння позиції автора з обраної теми	Доповідь в цілому відповідає змісту роботи, є певні неточності в аргументації, не чітко висловлено позицію автора	Доповідь відбиває лише певні аспекти обраної тематики, виклад позиції автора відсутній.
	5	3	2	0
Якість ілюстративного матеріалу	Ілюстративний матеріал чітко відбиває питання, які висвітлюються в курсовій роботі	Ілюстративний матеріал не в повній мірі розкриває матеріал курсової роботи	Ілюстративний матеріал розкриває лише окремі аспекти теми, відсутня цілісність подачі матеріалу	Ілюстративний матеріал не відповідає розкритій у курсовій роботі проблемі
	5	3	2	0
Ступінь володіння матеріалом роботи в процесі її обговорення й чіткість відповідей на задані питання	Здобувач вільно володіє матеріалом з обраної тематики, впевнено аргументує власну позицію, дає глибокі, змістовні, вірні відповіді на питання	Здобувач добре володіє матеріалом з обраної тематики, здатний аргументувати власну позицію, дає чіткі і вірні відповіді на питання	Здобувач поверхнево володіє матеріалом з обраної тематики, слабо аргументує власну позицію, дає стислі відповіді на питання	Здобувач слабо орієнтується у в обраній темі, не здатний аргументувати власну позицію, не дає або дає відповіді на меншість поставлених питань
	40*	27*	13*	0
Думка, висловлену про роботу здобувача у відзиві керівника	Глибоко і повно висвітлені теоретичні та питання, вірно використаний методичний інструментарій, чітко обгрунтовано власну позицію автора та запропоновано актуальні напрями вирішення проблемних питань	Достатньо вірно і повно висвітлені теоретичні питання, обрано правильний методичний інструментарій, є обгрунтування авторської позиції та пропонуються реальні напрями вирішення проблемних питань	Тема роботи розкрита, але відсутня глибина дослідження, методичний інструментарій обрано в переважній більшості вірно, авторська позиція є не до кінця аргументованою, пропозиції не в повній мірі дозволяють вирішити поставлені завдання	Відсутня системність і розкритті матеріалу, відсутнє висвітлення позиції автора, є недоречне використання методичного інструментарію, глибина дослідження є недостатньою, а пропозиції не дозволяють вирішити окреслену проблему
	50*	33*	17*	0

* подано орієнтовну кількість балів, можуть коригуватися в залежності від повноти розкриття теми, аргументації, висвітлення власної позиції.

Оцінка курсової роботи здійснюється в балах за кредитно-модульною системою (ECTS) (табл. 7.3) з подальшою трансформацією в національну шкалу оцінювання за чотирибальною системою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Таблиця 6.3 - Відповідність 100-бальної шкали ECTS та національної шкали оцінювання

Оцінка ECTS	Визначення	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	Відмінно
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	Добре
C	Добре – в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок	75-81	Добре
D	Задовільно – непогано, але із значною кількістю недоліків	65-74	Задовільно
E	Достатньо – виконання відповідає мінімальним критеріям	60-64	Задовільно
FX	Незадовільно	Менше 60	Незадовільно

Оцінка «відмінно» виставляється за курсову роботу, у якій глибоко, повно й правильно висвітлені теоретичні й практичні питання теми, в достатній мірі висвітлений і проаналізований фактичний матеріал; на захисті здобувач проявляє глибокі знання теми, вільно орієнтується в питаннях, що задаються йому, проявляє вміння захищати обґрунтовані в роботі положення.

Оцінка «добре» виставляється за курсову роботу, у якій в основному правильно й досить глибоко висвітлена тема, є в наявності і проаналізований фактичний матеріал, у процесі захисту здобувач проявляє знання досліджуваної теми.

Оцінка «задовільно» виставляється за курсову роботу, у якій розкрита тема при розгляді тих або інших її питань, але присутня недостатня глибина дослідження, фактичний матеріал представлений в обмеженій кількості, при захисті здобувач проявляє знання в цілому по темі, але не в змозі більш глибоко обґрунтувати ті або інші положення, неповно відповідає на поставлені питання.

Оцінка «незадовільно» виставляється за курсову роботу, у якій в цілому розкрита тема при розгляді тих або інших її питань, але присутня недостатня глибина дослідження, фактичний матеріал представлений в обмеженій кількості, при захисті здобувач не проявляє знань в цілому по темі, не в змозі більш глибоко обґрунтувати ті або інші положення, не відповідає на поставлені питання.

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
2. Виноградова О.В., Євтушенко Н.О. Групова динаміка і комунікації. Навчальний посібник. Київ: ДУТ, 2018, 223 с.
3. Глобальна економіка: актуальні проблеми та вектори розвитку: Монографія. Дніпро. 2021. 426 с.
4. Глобальна економіка: навчальний посібник / І. І. Вініченко, О. В. Гончаренко, С. В. Васильєв, К. М. Дідур. К.: ТОВ «ДКС центр», 2019. 234 с.
5. Гусєва О.Ю., Воскобоєва О.В., Ромащенко О.С. Економічна діагностика: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2021. 164с.
6. Довгань Л.Є., Ведута Л.Л., Мохонько Г.А. Технології управління людськими ресурсами : навч. посібник для здобув. ступ-ня маг-ра за ОП «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПШ ім. Ігоря Сікорського. Київ, 2018. 512 с.
7. Едді Юн. Суперспоживачі. Швидкий шлях до зростання бренду. К. : Вид-во Наш Формат, 2019. 160 с.
8. Економічна діагностика: навч.посібник. 3-тє видання. Косянчук Т.Ф., Лук'янова В.В., Майорова Н.І., с. 452. 2023.
9. Економічна діагностика: підруч./В. Л. Дикань, І. В.Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків : УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
- 10.Економічна діагностика: Підручник / В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, В. О. Овчиннікова та ін. Харків: УкрДУЗТ, 2022. 284 с.
11. Іванова Л.О. Маркетинг послуг : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. 165 с.
12. Інноваційний розвиток діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного та повоєнного стану: теорія, практика, аналітика [Електронний ресурс] : монографія / [В. С. Пономаренко, Л. М. Малярєць, Н. М. Внукова [та ін.]]; за заг. ред. В. С. Пономаренка. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2024. 428 с.
- 13.Нова світова економіка: менеджмент, технології, стратегії: навчальний посібник / Т.О. Зінчук, Н.М. Куцмус, О.А. Прокопчук, В.Є. Данкевич [та ін.]; за ред Т.О. Зінчук, Н.М. Куцмус. К.: Центр учбової літератури, 2022. 372 с.
14. Новітні технології управління персоналом : навч. посіб. / І. М. Сочинська-Сибірцева, О. В. Сторожук, А. О. Доренська ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. Кропивницький :

- ЦНТУ, 2023. – 278 с. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/items/3155968d-978e-49d3-bc2c-ec3d13abeec5>
15. Петренко Н. О., Кустрич Л. О., Гоменюк М. О. Управління проєктами. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 244 с.
 16. Пишуліна О. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. Київ. 2020. 271 с.
 17. Прохоренко М. Сім трендів, які вплинуть на управління ІТ-командою у 2024. URL: <https://laba.ua/blog/4043-7-trendiv-yaki-vplynut-na-upravlinnya-it-komandoyu-u-2024>.
 18. Рогач О. І. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020. 368 с.
 19. Романовський О.Г., Шаполова В.В., Квасник О.В., Гура Т.В. Психологія тимблдингу: навчальний посібник; за заг. ред. Романовського О.Г., Калашникової С.В. Харків : «Друкарня Мадрид», 2017. 92 с.
 20. Семикіна М.В. Професійний розвиток персоналу підприємств в системі мотиваційного менеджменту : колект. монографія; Центральноукр. нац. техн. ун-т. - Кропивницький : Лисенко В. Ф., 2021. 439 с.
 21. Синиціна Ю.П., Шпортько Г.Ю. Дослідження елементів сучасної системи управління персоналом: монографія. Дніпро : Поліграфцентр «Формат», 2022. 116 с.
 22. Стимулювання діяльності менеджерів стратегічного рівня управління підприємствами: монографія. / О. М. Ястремська, О. П. Куліков, А. С. Тутова. -Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. - 324 с.
 23. Страпчук С.І. Менеджмент: навчальний посібник. Л.: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2024. 356 с.
 24. Танасічйук А.М. Бренд-менеджмент : опорний конспект. Вінниця : Видавничо-редакційний відділ ВТЕІ КНТЕУ, 2020.
 25. Тертичка В.В. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. – Київ: «К.І.С.», 2017. – 932 с.
 26. Ткаченко А.М., Морщенко Т.С. Стратегічні напрямки удосконалення управління персоналом : монографія. Запоріжжя : Вид-во Запорізької державної інженерної академії, 2018. 234 с.
 27. Управління проєктами: навч. посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 152 с.
 28. Digital Tiger: the Power of Ukrainian IT – 2023. URL: <https://mind.ua/publications/20270953-it-industriya-v-cifrah-najcikavishi->

Електронні ресурси

1. ІТ в Україні: цифри, перспективи та бар'єри. URL: <https://dlf.ua/ua/it-v-ukrayini-tsifri-perspektivi-ta-bar-yeri/>.
2. Міністерство цифрової трансформації України. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/rezultati-tsifrovoi-transformatsii-v-regionakh-ukraini-za-2023>.
3. Нетехнічна ІТ-освіта <https://iampm.club/ua/>
4. Новинний портал Іт <https://speka.media/>
5. Офсайт компанії Headway. URL: <https://makeheadway.com/about-us/>
6. Офсайт компанії SoftServe. URL: SoftServe PeopleIQ HR Solutions (softserveinc.com)
7. Результати цифрової трансформації в регіонах України за 2023 рік. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/rezultaty-tsyfrovoi-transformatsii-v-rehion...>

ДОДАТКИ

Міністерство освіти і науки України
Центральноукраїнський національний технічний університет

Економічний факультет
Кафедра «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»

Курсова робота

з дисципліни «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг»

на тему: «_____»
(назва теми)

за матеріалами _____
(назва підприємства)

Виконав(ла) здобувач(ка) групи

(шифр групи)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Науковий керівник

(науковий ступінь, вчене звання)

(посада)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Члени комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Кропивницький 202_ р.

Центральноукраїнський національний технічний університет
 Кафедра: «Економіка, менеджмент та комерційна діяльність»
 Дисципліна: «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг»
 Галузь знань: 07 – Управління та адміністрування
 Спеціальність: 073 «Менеджмент»
 Освітньо-професійна програма
 «Менеджмент ІТ у глобальному бізнес-середовищі»
 Курс __, група _____, семестр __

Завдання на курсову роботу здобувача

(прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи: Менеджмент ІТ-продуктів та послуг (за матеріалами ТОВ „Лвіс”).
2. Строк здачі здобувачем закінченої роботи: «__» _____ 20__ р.
3. Вихідні дані до проекту (роботи): статут, форма №1-підприємство «Звіт про основні показники діяльності підприємства», форма №1 «Баланс», форма №2 «Звіт про фінансові результати» за 20..-20..рр. по (назва підприємства).
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які підлягають розробці): Розділ 1: Розділ 2: Розділ 3:
5. Перелік графічного матеріалу: графіків - __, діаграм - __, схем - __, рисунків - __, таблиць - __.
6. Дата видачі завдання: «__» _____ 20__ р.
7. Календарний план виконання роботи.

№ п/п	Назва етапів виконання курсової роботи	Строк виконання етапів роботи
1.	Підбір літературних джерел та вивчення нормативно-правової бази	__ - __
2.	Збір практичної інформації за темою дослідження	__ - __
3.	Написання першого варіанта курсової роботи	__ - __
4.	Редагування роботи та підготовка її до захисту	__ - __

Здобувач _____
 (підпис)

Керівник _____
 (підпис)

(прізвище, ім'я, по-батькові керівника)

«__» _____ 20__ р.

Приклад змісту курсової роботи на тему: «Менеджмент ІТ-продуктів та послуг»

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ ІТ-ПРОДУКТІВ ТА ПОСЛУГ

1.1. Поняття та особливості ІТ-продуктів та послуг

1.2. Життєвий цикл ІТ-продукту: ключові етапи та завдання менеджменту

1.3. Основні підходи до управління ІТ-продуктами

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ УПРАВЛІННЯ ІТ-ПРОДУКТАМИ

2.1. Загальна характеристика ТОВ «.....»

2.2. Аналіз фінансових показників підприємства

2.3. Стан управління ІТ-продуктами на підприємстві: процеси, підходи, технології

2.4. Оцінка ефективності менеджменту ІТ-продуктів та послуг

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕНЕДЖМЕНТУ ІТ-ПРОДУКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

3.1. Рекомендації щодо оптимізації процесів управління ІТ-продуктами

3.2. Стратегії покращення ринкової позиції підприємства за допомогою управління ІТ-продуктами

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

**Приклади оформлення бібліографічного опису
у списку використаних джерел**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги: Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дичківська О. О. Інноваційний менеджмент : конспект лекцій. Київ : ДІА, 2018. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Історія України. Львів, 2017. 153 с. 3. Замасло О.Т. Податкова система України: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 420 с. 4. Соколовська А.М. Податкова система держави: теорія і практика становлення. Київ : Знання-Прес, 2004. 454 с. 5. Рева Т. М. Податковий менеджмент : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2003. 282 с.
Два автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мартиненко З. Е., Макар І. В. Управління підприємством: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2017. 296 с. 2. Палеха В. І., Карпова П. В. Менеджмент організацій : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 120 с. 3. Вердіна С. А., Волков А. А. Контролінг : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 4. Єфименко Т.І., Соколовська А.М. Динаміка податкового навантаження в Україні в контексті реалізації податкової реформи : монографія. Київ : ДННУ «Академія фінансового управління», 2013. 494 с.
Три автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Тарнавська Г. Я., Марценюк Н. С., Герасимова Т. М. Фінанси : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2017. 412 с. 2. Паранчук С. В., Романів Є. М., Червінська О. С. Податковий менеджмент : навч. посіб. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2005. 276 с.
Чотири автори	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інновації : навч. посіб. / Гуревич Д. Т., Чекан О. С., Грибан О. М., Макарова В. В. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 389 с. 2. Податкова політика : конспект лекцій / Ткачук В.С. та ін. Київ, 2017. 82 с.
П'ять і більше авторів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Операційний менеджмент : підручник / С. М. Поплавська та ін. Київ : ЦУЛ, 2011. 267 с. 2. Управлінський облік : навч. посіб. / О. І. Подольська та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2017. 264 с. 3. Науково-практичний коментар Податкового кодексу України : станом на 10 жовт. 2019 р. / К. І. Степанко та ін. ; за заг. ред. І. М. Литвин. Київ : ЦУЛ, 2019. 428 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Веретенко В. В. Міжнародне оподаткування : монографія / за заг. наук. ред. С. М. Марченка. Київ, 2015. 374 с. 2. Бученко М. П., Капур В. П., Шевченко С. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / за ред. С. В. Дудко. Київ : ЦУЛ, 2017. 332 с.

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Без автора	<p>1. Стратегія підприємства : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Гаркавенка; уклад. А. І. Гаркавенко. Київ : ЦУЛ, 2020. 320 с.</p> <p>2. Міжнародні відносини : монографія / за ред. М. А. Березовського. Київ : ЦУЛ, 2016. 162 с.</p> <p>3. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: П. О. Бедрія, О. О. Петренка. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с.</p> <p>4. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Тарнавського. Київ : ЦУЛ, 2016. 186 с.</p> <p>6. Підготовка фахівців у ВНЗ в умовах реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Мукачево, 4-5 жовт. 2018 р. Мукачево : МДУ, 2018. 226 с.</p> <p>6. Освіта в Україні: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Марценюк (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2017. 319 с.</p> <p>7. Ціноутворення / упоряд. В. Олекса. Київ, 2014. 804 с.</p>
Багатотомні видання	<p>1. Економічна енциклопедія / редкол.: С.В. Мочерний та ін. Київ : ЦУЛ, 2016. Т. 8. 812 с.</p> <p>2. Бюджетна система України: історія, стан та перспективи : у 3 т. / Акад. прав. наук України. Львів : Право, 2012. Т. 2 : Бюджетний менеджмент / заг. ред. Ю. П. Бубряка. 476 с.</p> <p>3. Кучеренко Н. П. Казначейська справа : в 6 т. Київ : Право, 2016. Т. 3 : Контроль у системі Державного казначейства. 432 с.</p>
Частина видання: книги	<p>1. Петренко М. А. Міжнародне право // Максим Петренко: право як буття вченого : зб. наук. пр. до 60- річчя проф. М. А. Петренко / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Якса А. П. Економічна політика держави. Двадцять п'ять років з економічним правом : вибрані праці. Харків, 2017. С. 205–212.</p> <p>3. Корнійчук Т. О. Методи активізації інноваційної діяльності. Діяльність підприємств : навч. посіб. / за заг. ред. Т. О. Корнійчука. Київ, 2017. С. 195–197.</p>
Частина видання матеріалів конференцій (тези доповіді)	<p>1. Максименко Д. В. Методи оперативної діагностики виробничої діяльності підприємства // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 21 лютого 2013 р.) / відпов. за випуск Мельничук Б.В. Київ, 2013. С.331–335.</p> <p>2. Цехмістров І. І., Перець І.П. Про бюджет. Дослідження проблем в Україні очима молодих вчених : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53</p>
Частина довідкового видання	<p>1. Павлик І. М. Право інтелектуальної власності. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 683.</p> <p>2. Дичківська І.М. Інноваційні технології. Основи педагогіки освіти : словник термінів / за ред.: Т. О. Дмитрука, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p>
Частина видання: періодичного видання	<p>1. Лисяк Л.В., Гуменюк М.О., Філімонова Д.А. Удосконалення податкової системи України з урахуванням досвіду зарубіжних країн. <i>Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Економіка і менеджмент»</i>. 2018. Вип. 31. С. 90–94.</p>

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
(журналу, газети)	<p>2. Мельник В. М. До питання формування теоретичних засад адміністрування податків. <i>Фінанси України</i>. 2008. № 9. С. 3-9.</p> <p>3. Шалімова Н.С., Магопець О.А. Сутність та загальні принципи адміністрування. <i>Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки</i>. 2007. Вип. 12. Ч. II. С. 358-368.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Сучасна Україна : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2022).</p> <p>2. Хміль А. А. Функції державної служби за законодавством України // <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf (дата звернення: 15.11.2022).</p> <p>3. Кушнірчук Ю.М. Еволюційний шлях розвитку податкової системи України. <i>Науковий вісник НЛТУ України</i>. 2012. Вип. 22.8. С. 249–254. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnltu_2012_22. (дата звернення 05.02.2022).</p> <p>4. Куцкір Я. С., Махно Б. А., Борислав С. Г. Трансформація науково-педагогічної системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI:https://doi.org/10.15407/scin12.06.006 (дата звернення: 15.11.2022).</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Босенко А.В. Організаційно-економічний механізм управління оподаткуванням сільськогосподарських товаровиробників в умовах поглиблення інтеграційних процесів : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.03 / Кіровоград. нац. техн. ун-т. Кіровоград, 2016. 271 с. URL: http://kntu.kr.ua/doc/K_23_073_03/Bosenko.pdf (дата звернення 13.02.2023).</p>
Дисертації	<p>1. Винниченко О. М. Контроль соціально-економічного розвитку промислових підприємств : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09. Київ, 2018. 344 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2015. 98 с.</p> <p>2. Конституція України : станом на 1 жовтня 2017 р. / Верховна Рада України. Київ : Право, 2017. 93 с.</p> <p>3. Про вищу освіту : Закон України від 05.09.2016 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2016. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.</p> <p>4. Податковий кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393- VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536.</p> <p>5. Про освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2018. URL:http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2022).</p> <p>6. Питання соціального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2017 р. № 1060. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 5. С. 430–443.</p> <p>7. Про інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2019-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2018 р. № 43/2018. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2018. 23 лют. (№ 35). С. 10.</p> <p>8. Про затвердження Вимог до оформлення кандидатської дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2018 р. № 50. <i>Офіційний вісник України</i>. 2018. № 25. С. 139–141.</p>